

Fundacja PAN Oddział w Lublinie

Rok 2016 był okresem koncentracji działań zespołu Fundacji PAN na tworzeniu nowych projektów, w nowej rzeczywistości programowej w ramach Funduszy Europejskich.

Znaczna część konkursów, które zostały ogłoszone jako pierwsze zarówno w programach krajowych (centralnych) jak i regionalnych dotyczyła Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Diagnoza problemów, które można rozwiązywać przy pomocy finansowania strumieni Funduszy UE wskazała, iż podstawowym problemem okazuje się młodzież kategorii NEET¹. Do tej kategorii należą młode osoby, które spełniają jednocześnie dwa kryteria:

- nie pracują (są bezrobotni lub nieaktywni zawodowo wg definicji Międzynarodowej Organizacji Pracy)²,
- nie uczestniczą w edukacji ani w szkoleniach (wg Eurostat nie uczestniczyły w nich w ciągu ostatnich czterech tygodni, OECD zakłada natomiast brak uczestnictwa w oficjalnych formach kształcenia odbywających się w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu, za wyjątkiem krótkoterminowych projektów edukacyjnych).

Kategoria NEET w literaturze poświęconej problemom wykluczenia społecznego, podlega szczegółowej charakteryzacji lecz przedsięwzięcia realizowane przez Fundację PAN dotyczą przede wszystkim ogólnie rozumianej polityki przeciwdziałania wykluczeniu i powrotu na rynek pracy.

Najbardziej ogólny podział NEET, spotykany w międzynarodowych statystykach, dotyczy wyróżnienia NEET-ów bezrobotnych (czyli aktywnie poszukujących pracy i gotowych do jej podjęcia) oraz nieaktywnych zawodowo. Z uwagi na fakt, że bierność zawodowa może wynikać z różnych okoliczności i przyczyn, rozróżnienie to wydaje się jednak niewystarczające.

¹ NEET- Not in Employment, Education or Trainingg

² Bezrobotny - za bezrobotnego uznaje się osobę w wieku 15-74 lata, która jednocześnie spełnia trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie była osobą pracującą, aktywnie poszukiwała pracy i była gotowa podjąć pracę w badanym tygodniu lub następnym. Za bezrobotnego uważa się również osobę, która nie poszukiwała pracy, ponieważ miała pracę załatwioną i oczekiwała na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz była gotowa ją podjąć.

Nieaktywny zawodowo – osoba, która nie pracuje i nie jest bezrobotna.

Osoby klasyfikujące się jako NEET, można w sposób bardziej szczegółowy podzielić zatem na pięć kategorii, które wymieniane są w publikacjach unijnych (Saczyńska-Sokół & Łojko, 2016, s. 98-99):

- konwencjonalnie bezrobotni, klasyfikowani zgodnie z metodologią Międzynarodowej Organizacji Pracy, wśród których wyodrębnić można osoby długo- i krótkoterminowo bezrobotne;
- młodzi ludzie, którzy nie mogą pracować i kształcić się z uwagi na ciężące na nich obowiązki wynikające z posiadania rodziny lub ze względu na chorobę lub niepełnosprawność (NEET niezdolny do pracy), niezaangażowana, bierna młodzież, nieposzukująca pracy ani możliwości kształcenia, na której nie ciąży ograniczenia w postaci chorób, niepełnosprawności czy sytuacji rodzinnej, wśród tej grupy znajduje się młodzież prowadząca społeczny styl życia (NEET niezaangażowany);
- osoby aktywnie poszukujące pracy lub możliwości kształcenia się, które będą dla nich atrakcyjne, biorąc pod uwagę posiadane przez nie umiejętności i status (NEET poszukujący);
- młodzi ludzie poświęcający czas na samorozwój: podróżowanie, wolontariat, zaangażowani w działalność związaną ze sztuką, muzyką czy samokształceniem (dobrowolny NEET).

W ramach działań wspomagających rozwiązywanie problemów młodzieży NEET, zostały opracowane wnioski o dofinansowanie projektów w województwach: świętokrzyskim, małopolskim oraz lubelskim, które zostały pozytywnie zweryfikowane przez instytucje organizujące konkurs i zostały przekazane do realizacji. Projekty zostały nazwane:

„Młodzi - Aktywni - Doświadczeni na lubelskim rynku pracy”;

„Młodzi - Aktywni - Doświadczeni na świętokrzyskim rynku pracy”;

„Młodzi, aktywni i doświadczeni na małopolskim rynku pracy”.

W ramach powyższych projektów, uczestnicy otrzymują wsparcie doradcze, szkoleniowe oraz uczestniczą w organizowanych przez Fundację PAN płatnych stażach u potencjalnych pracodawców. Fundacja PAN jest zobowiązana do zapewnienia wskaźnika zatrudnienia u 40% uczestników projektów, tzn. ma doprowadzić do zdobycia przez uczestnika projektu zatrudnienia na okres co najmniej 3 miesięcy z wynagrodzeniem nie mniejszym niż średnia krajowa. W tym celu są prowadzone indywidualne poradnictwa zawodowe, opracowywane są ścieżki kariery oraz zapewnia się usługi pośrednictwa pracy. Oferowane szkolenia kończą się egzaminami zewnętrznymi potwierdzającymi uzyskanie kwalifikacji zawodowych.

W ramach problematyki dotyczącej NEET, realizując politykę współpracy ponadnarodowej, Fundacja PAN opracowała wraz z partnerami : TWIN GROUP z Wielkiej Brytanii oraz BRIDGEAGENCY projekt pod nazwą „Step by Step”. Celem projektu jest wzmocnienie szans na zatrudnienie i trwałą integrację z

rynkiem pracy osób młodych 15-29 lat, szczególnie NEET, poprzez wypracowanie w międzysektorowej współpracy ponadnarodowej Fundacji PAN, Bridge Agency, TWIN GROUP nowatorskiego i kompleksowego rozwiązania STEP BY STEP. STEP BY STEP będzie składał się z podręcznika dla użytkownika oraz formy elektronicznej aplikacji dostępnej na urządzenia przenośne. Do opracowania tego rozwiązania zostanie zaangażowanych kilkadziesiąt osób posiadających doświadczenie w wielu dziedzinach związanych z problematyką trudnej młodzieży i wykluczenia społecznego.

Kolejnym zdiagnozowanym obszarem tematycznym który w nowej perspektywie finansowej 2014-2020 jest uważany jako wymagający wsparcia jest system edukacji. Wsparcie które Fundacja PAN zaproponowała interesariuszom systemu kształcenia ogólnego oraz zawodowego polega na opracowaniu wniosków o dofinansowanie dla szkół lub ich organów prowadzących pozwalających wyposażyć pracownie dydaktyczne w nowy sprzęt komputerowy oraz praktycznej nauki zawodów. Ponadto oferowane jest wsparcie szkoleniowe w postaci zajęć dodatkowych, wyrównujących różnice w poziomie wiedzy u uczniów. Projekty są realizowane w formule partnerskiej w całej Polsce.

W ramach działalności Ośrodka Dialogu Samorządowego Fundacji PAN przeprowadzono badania ankietowe wśród gmin województwa lubelskiego. Realizowane były one w okresie od marca do czerwca 2016 roku z wykorzystaniem techniki CAWI. Przedmiotem badania była identyfikacja oraz kwantyfikacja oddziaływania miast na gminy województwa lubelskiego, a jednym z obszarów była analiza aktywności gmin w zakresie wspierania przedsiębiorstw innowacyjnych. Ankieta skierowana została do wszystkich 217 gmin województwa lubelskiego, z których 170 stanowią gminy wiejskie, 23 - gminy miejsko-wiejskie, 20 – gmin miejskich, oraz 4 miasta na prawach powiatu. Na odpowiedzi zamieszczone w kwestionariuszu odpowiadali przedstawiciele kierownictwa gminy, wskazani przez wójta, burmistrza lub prezydenta. Ankietę uzupełniło 175 jednostek, co stanowi 80,6% próby badawczej. Wyniki badań posłużyły pracom nad projektami unijnymi oraz zostały wykorzystane do publikacji naukowych.

Ireneusz Samodulski

Ireneusz Samodulski jest prezesem Zarządu Fundacji Polskiej Akademii Nauk .